

Bilaga B:

Egenvärdering

Genomföra egenvärdering och kollegial återkoppling

Egenvärdering med hjälp av matriser har visat sig vara ett framgångsrikt sätt att utvecklas (jfr Lindström 2008; Lindström, Ulriksson & Elsnér 1998; Wiggins 1998). Matriserna definierar kriterier som förtydligar och definierar olika utvecklingssteg och kan med fördel användas när det utvärderade området är komplext och mångfacetterat, som ofta är fallet i undervisnings- och utvecklingssituationer (Anderson & Kratwohl 2001).

Återkopplande samtal är ett kostnadseffektivt sätt att utveckla professionen och ger ofta goda resultat om de genomförs i grupp under förutsättning att atmosfären är respektfull och tillåtande och att gruppen har ett gemensamt intresse av att utforska det aktuella ämnesområdet (Andersson & Persson 2002; Pihlgren & Fröman 2009). Också kollegialt lärande har goda förändringseffekter på pedagogers undervisningspraktik (Utbildningsutskottet 2013).

Materialet¹ som presenteras här bygger på idén om att förskollärares och barnskötares utveckling kan stödjas genom dialogen med andra professionella, i en fortlöpande process där reflektion och utvärdering utgår från kända kriterier och gemensamma underlag. Genom att förskolläraren och barnskötaren vid flera tillfällen ges möjligheter att reflektera över undervisningens målsättningar och idéer i förhållande till sin egen praktik, integreras också förståelsen av hur praktiken behöver utvecklas. Matriserna beskriver kännetecknen i tre nivåer: den nedersta nivån visar på undervisning med utvecklingsmöjligheter, nästa nivå visar att förskolläraren eller barnskötaren är på god väg och den översta nivån visar expertnivån. De fem undervisningsansvaren utgör kriterier och inom varje kriterium och nivå beskrivs viktiga kännetecknen. Genom att använda följande arbetsgång kan styrkor och utvecklingsområden synliggöras:

¹ Materialet bygger på resultat från följeforskningsprojekt och utvecklingsprojekt i Ekerö kommun och Sollentuna kommun, se Pihlgren & Sollentuna kommun (2017, 2018).

1. Gör en egenanalys: Reflektera över dina styrkor och utvecklingsmöjligheter som förskollärare, blivande förskollärare eller barnskötare genom att fylla i matrisens olika områden. Använd gärna en överstrykningspenna så ser du snabbt resultatet. Det kan hända att du inom samma kriterium markerar kännetecknen på olika nivåer. På så sätt ser du också vilka dina utvecklingsområden kan vara.
2. Definiera 2–3 utvecklingsområden utifrån egenanalysen.
3. Träffas i arbetslaget eller två och två för att presentera era analyser och ge återkoppling till varandra. Som underlag för återkoppling kan följande frågor användas:
 - a. Har den som gjort egenanalysen gjort en rimlig analys? Finns det något som skulle kunna värderas annorlunda?
 - b. Rör de definierade utvecklingsmålen viktiga områden? Saknas något väsentligt?

FÖRDJUPNING

Pihlgren, A. S. & Sollentuna kommun (2017). *Lönekriterier för pedagogisk professionsutveckling*. Sollentuna kommun i samarbete med Ann S. Pihlgren. Se www.igniterresearch.org.

REFERENSER

- Anderson, L. W. & Kratwohl, D. R. (red.) (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing. A Revision of Blooms' s Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Pearson Education.
- Andersson, G. & Persson, A. (2002). *Coaching och handledning av grupper*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindström, L. (2008). Intuitionens roll i estetiska läroprocesser. I: L. Lindström & K. Borg (red.), *Slöjda för livet. En bok om pedagogisk slöjd*, s. 129–144. Stockholm: Lärarförbundets förlag.
- Lindström, L., Ulriksson, L. & Elsner, C. (1998). *Portföljvärdering av elevers skapande i bild*. US98. Stockholm: Skolverket.
- Pihlgren, A. & Fröman, H. (2009). *Socratic Group Leadership Mentoring*. Paper presented at the 14th International Conference on Thinking 2009 in Kuala Lumpur, Malaysia, www.igniteresearch.org/library/. Hämtad 2019-01-20.
- Pihlgren, A. S. & Sollentuna kommun (2017). *Lönekriterier för pedagogisk professionsutveckling*. Sollentuna kommun i samarbete med Ann S. Pihlgren. <http://igniteresearch.org/wp-content/uploads/2016/09/L%C3%B6nekriterier-f%C3%B6r-pedagogisk-profession-version-170515.pdf>.
- Pihlgren, A. S. & Sollentuna kommun (2018). *Övergångar i undervisning och lärande. Från förskola till förskoleklass, fritidshem och lågstadium*. Sollentuna: Sollentuna kommun.
- Utbildningsutskottet (2013). *Hur kan ny kunskap komma till bättre användning i skolan?* Stockholm: Riksdagstryckeriet.
- Wiggins, G. (1998). *Educative Assessment. Designing assessments to inform and improve students' performance*. San Francisco: Jossey-Bass.